

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Ivre Ac Potestate Romanorum Pontificum,
Imperatorum, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De varijs antiquis heresibus ab ecclesia Dei condemnatis. cap. lii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63477)

604 SPEC. SVM. ROM. PONT.
DE VARIIS ANTIQVIS HAERESIBVS
ab ecclesia Dei condemnatis, & primo de his, quæ
in prima synodo Nicæna. Cap. LII.

S V M M A R I V M.

- 1 Arius pessimus hereticus cum complicibus suis, per sanctam synodum Nicænam condemnatus fuit.
- 2 Plures hereses anathematizate fuerunt post concilium Nicænum, in concilio Romano.
- 3 Errores condemnati in concilio Gangrensi, post Nicænum concilium.
- 4 Secunda synodus vniuersalis, omnem heresim Eunomiorum anathematizauit.
- 5 Pelagiana heresis condemnata fuit in concilio Milmitano.
- 6 Tertia synodus vniuersalis, videlicet Ephesina, iusto anathemate Nestorium condemnauit.
- 7 Hereses condemnatae in concilio Chalcedonensi.
- 8 Errores condemnati in prima synodo Toletana.
- 9 Quinta synodus vniuersalis Constantinopolitana, Theodorus Mopsuesthenum & omnes sequaces eius condemnauit, multosque alios errores anathematizauit, usque ad num. 16.
- 17 Hereses condemnatae in prima synodo Bracaraensi.
- 18 Hereses condemnatae in sexta synodo Constantinopolitana.
- 19 Hereticorum secta quot sint, & vnde nomina acceperint, nominae suae.
- 20 Hereses atque errores condemnati in Decretalibus.
- 21 Catharorum siue Patavenorum varij erroris.
- 22 Qui sint errores pauperum de Lugduno.
- 23 Hereses condemnatae in Sexto & in Clementinis.
- 24 Qui & quot sunt errores sectæ Beguardorum & Beguinarum.
- 25 Errores & hereses condemnatae in extrauaganti Bonifacij VIII. Incipiente vnam sanctam, & cetera.
- 26 Errores quorundam fratrum minorum condemnati, in extrauagante Clementinae. v. quæ incipit, Ecclesia & c.
- 28 In extrauagante, quæ incipit, licet iuxta doctrinam, septem errores condemnantur.

- 29 Error condemnatus, in extrauagante, quæ incipit, cum inter nul-
los, & cetera.
30 Errores Ioan. de Poliacio magistri Parisiensis, per Papam Ioan.
XXII. condemnantur.
31 Hæreses Ioan. Vicleff & Ioan. Hus, in concilio Constantiensi con-
demnatæ

Quoniam non parum commoditatis arbitra-
sumus asserre præsentis tractatui de hæresi-
bus, si in promptu ex eo possit haberi notitia,
quæ hæreses superioribus temporibus per
sanctos patres in ecclesia sint condemnatæ,
idcirco decreuimus, quantum possibile nobis fuerit, hic
sub breuitate commemorare errores, & hæreses, quæ per
ecclesiam Dei siue in concilijs, siue per sedem Apostoli-
cam reprobata inueniuntur. † Incipiemus autem ab vni-
uersali synodo Nicæna dicentes. quod venerabilis, & san-
cta synodus Nicæna. cccxviij. patrum condemnauit Ar-
rium pessimum hæreticum cum complicibus suis, qui in-
ter alios errores, quos dogmatizauit, tres gradus asserbat
in Trinitate, patrem scilicet maiorem, filium minorem,
spiritum sanctum creaturam, vel seruum. Cuius quidem
Arianæ perfidiæ de inæqualitate sanctæ Trinitatis condẽ-
nata blasphemiam, eadem sancta synodus consubstantialem
Deo patri filium per symbolum definiuit, vt in cap. cano-
nes, dist. xv. & in regula Athanasij ab ecclesia approbata
dicitur, Quicumque vult saluus esse, &c.

HAERESES CONDEMNATÆ IN CON-
cilio celebrato Romæ post concilium Nicænum.

Cæterum † in concilio Romano, quod post conci-
lium Nicænum est Romæ celebratum, anathemati-
zantur sunt plures hæreses, de quibus scilicet concilio,
& hæresibus in eo condẽnatis Damasus Papa loquitur, vt
patet in lib. conciliorum, hoc modo scribens ad Antioche-
num episcopum. Post Nicænum concilium, aliud in vrbe
Roma congregatum est postea à catholicis Episcopis, qui
addiderunt de spiritu sancto. Et quia postea talis error

Q 9 4

exortus

exortus est, ut quidam dicere prophano ore præsumunt, spiritum sanctum per filium fuisse factum, ideo anathematizamus eos, qui non cum omni prædicant libertate, cum patre & filio spiritum sanctum vnius eiusdemque substantiæ, atque potestatis existere.

Similiter autem anathematizamus eos, qui errorem Sabellij sunt sequuti, eundem dicentes esse patrem, quem filium.

Anathematizamus Arium, & Eunomium, qui similes impietate (licet verbis discrepent) filium tamen, & spiritum sanctum creaturam esse confirmant.

Anathematizamus Macedonianos, qui ex Ariana heretice deriuati non impietatem, sed vocabulum mutauerunt.

Anathematizamus Fontinum, qui Ebionis hæresim nouas dominum nostrum Iesum Christum solum ex Maria confitetur.

Anathematizamus etiam eos, qui duos filios esse profitentur, vnum ante secula, & alterum per carnis assumptionem ex virgine.

Anathematizamus etiam eos, qui pro anima rationali confirmant, quia Dei verbum in humanam carnem conuersum est; ipse namque filius Dei verbum non pro rationali anima, & intelligibili in suo corpore factus est, sed nostram, hoc est, rationalem animam, & intelligibilem animam sine peccato assumpsit, atque saluauit.

Anathematizamus eos, qui dicunt verbum Dei productione, & correptione à patre separatum, & sine substantia cum terminandum esse blasphemant.

Si quis non dixerit semper patrem, & semper filium, & semper spiritum sanctum esse, anathema sit.

Si quis non dixerit, filium natum ex patre, hoc est ex diuina eius substantia, anathema sit.

Si quis non dixerit, verbum Domini, filium Dei, sicut verum Deum patrem eius, & omnia posse, & omnia nosse, & patri æqualem esse, anathema sit.

Si quis dixerit, quod in carne degens filius Dei, cum esset in terra, in coelis & cum patre non fuerit, anathema sit.

Si quis dixerit, quod in passione crucis dolorem passus est filius Dei Deus, & non caro cum anima, qua induta est, alias quæ induerat formam serui, quam sibi met assumpsit, sicut scriptura dicit, anathema sit.

Si quis non dixerit, quia in carne, quam assumpsit, sedet ad dexteram patris, in qua etiam venturus est iudicare vivos & mortuos, anathema sit.

Si quis non dixerit, spiritum sanctum ex patre esse verum, & proprie, sicut & filium ex diuina substantia, & verum Deum, anathema sit.

Si quis non dixerit, omnia posse spiritum sanctum, & omnia nosse, & vbiq; adesse, sicut & filium, & patrem, anathema sit.

Si quis dixerit, spiritum sanctum facturum, aut per filium factum, anathema sit.

Si quis non dixerit, omnia per ipsum filium, & spiritum sanctum fecisse patrem, hoc est visibilia, & inuisibilia, anathema sit.

Si quis non dixerit, patris, & filij, & spiritus sancti vnā diuinitatem, potestatem, deitatem, virtutem, vnā gloriam, dominationem, imperium, vnā voluntatem, & veritatem, anathema sit.

Si quis tres personas non dixerit veras, patris, & filij, & spiritus sancti æquales, semper viuentes, omnia continentes visibilia, omnipotentes, omnia iudicantes, omnia viuificantes, omnia creantes, omnia saluantes, anathema sit.

Si quis non dixerit spiritum sanctum adorandum ab vniuersa creatura, sicut & filium, & patrem, anathema sit.

Si quis de patre, & filio bene sapit, de sancto autem spiritu non recte crediderit, hæreticus est; quia omnes hæretici de filio Dei, & spiritu sancto male sapientes, Iudæorum, atque gentilium incredulitate consistere conuincuntur, anathema sit.

Si quis autem diuiserit Deum patrem dicens, & Deum filium eius, & Deum spiritum sanctum affirmans, Deos dicit, & non Deum propter vnā deitatem, atque potestatem, quam esse credimus, & nouimus patris, & filij, & spiritus sancti, subtrahens verò filium, & spiritum sanctum,

Q9 5

tum,

etum, tanquam solum opinatus patrem Deum, anathema sit.

Nomen enim Deorum & omnibus sanctis à Deo positum est, atque donatum: de patre verò, & filio, & spiritu sancto propter unam, æqualemq; diuinitatem non Deorum nomina, sed vnum Dei nomen traditur, atq; significatur, ut credamus, quia in patre, & filio, & spiritu sancto solummodo baptizamur, & non in Archangelorum nominibus, sicut hæretici, aut sicut Iudæi, Gentilesque insaniunt.

Hæc ergo Christianorum salus est, ut credentes Trinitati, quæ *in eo* est, (patri scilicet, & filio, & spiritui sancto) & in ea baptizati, unam deitatem, & potestatem, & diuinitatem, & substantiam in ea esse credamus.

ERRORES CONDEMNATI

in concilio Gangrensi.

CAeterum in concilio Gangrensi, quod post concilium Nicænum celebratum est, sunt sequentes condemnati errores; de quo habetur in decreto. dist. xxx.

Si qui filij parentes, maxime fideles, deseruerint, occasione Dei cultus hoc iustum iudicantes, & non potius debitum honorem parentibus reddiderint, ut hoc ipsum eis venerentur, quod fideles sunt, anathema sit.

Item, quæcunque mulier religioni iudicans conuenit, comam sibi amputauerit, quam Deus ad velamen eius, & ad memoriam subiectionis illi dedit, tanquam resolutius subiectionis, anathema sit.

Item, si qua mulier derelicto viro discedere voluerit soluto vinculo coniugali nuptias condemnando, anathema sit.

Item, si quis virginitatem propter Deum professus, in coniugio positos per arrogantiam vituperauerit, anathema sit.

Item, si quis virginitatem, vel continentiam professus, tanquam abominabiles nuptias iudicat, & non propter hoc solum, quod virginitatis bonum sanctumque propositum sit, anathema sit.

Item, si qua mulier suo proposito utile iudicans, ut viri li vela

li veste utatur, & propter hoc viri habitum imitetur, anathema sit.

Item, si quis tanquam hoc continentie conuenire iudicans die dominico ieiunauerit in eiusdem diei contemptum, anathema sit.

Item, si quis eorum, qui in proposito sunt continentie, præter necessitatem corporale superbiat, & ieiunia communia putauerit contemnenda, totius ecclesie perfectam in sua conscientia iudicans rationem, anathema sit.

Item, si quis per superbiam, tanquam perfectum se existimans, conuentus, qui per loca, & basilicas sanctorum martyrum fiunt, vel accusauerit, vel etiam oblationes, quæ ibidem celebrantur, spernendas esse crediderit, memoriae quæ sanctorum contemnendas, anathema sit.

Item, si quis extra ecclesiam priuatim populos congregans contemnat ecclesiasticas sanctiones, ipsamque ecclesiam apud se sine Episcopi consilio cum presbitero agat, anathema sit.

Item, si quis nuptias in accusationem duxerit, & mulierem fidelem, ac religiosissimam cum viro suo dormientem abominandam crediderit, autæ ceusandam, tanquam non posse coniugatos in regnū Dei ingredi, anathema sit.

Item, si quis carnem manducatem ex fide, cum religione præter sanguinem, & idolo immolatam, & suffocatam crediderit condemnandam, tanquam spem non habentem, qui eam manducat, anathema sit.

Item, si quis dereliquerit proprios filios, & non eos aluerit, & quod pietatis est, necessaria non præbuerit, sed sub occasione continentie negligendos putauerit, anathema sit.

Item, si quis virorum putauerit sacro proposito, id est, continentie conuenire, ut pallio utatur, tanquam ex eo habiturus iustitiam, & reprehendat, vel iudicet alios, qui cum reuerentia birris utatur, & alia veste communi, quæ in usu est, anathema sit.

Item, hæc scripsimus non abscindentes eos, qui in ecclesia Dei secundum scripturas propositum sanctum continentie eligunt, sed eos, qui suscipiunt habitū eiusdem, &

in superbiam efferuntur aduersus eos, qui simplicius uiuunt: sed & hos condemnamus, qui se extollunt aduersus scripturas, & ecclesiasticos canones, & noua introducunt præcepta. Nos autem & uirginitatem cum humilitate admiramur, & continentiam cum castitate, & religionem cum charitate Deo acceptissima dicimus, & renuntiationes secularium negotiorum, atque actuum cum humilitate approbando laudamus, & nuptiarum vinculum, quod secundum castitatem perdurat, honoramus, & diuites cum iustitia, & operibus bonis non abijcimus.

HAERESSES CONDEMNATAE

in secunda synodo vniuersali.

Amplius secunda synodus vniuersalis Constantinopolitana, cl. patrum Macedonium Constantinum spiritum sanctum Deum esse negantem condemnans, consubstantialem patri & filio spiritum sanctum demonstrauit; dans symboli formam, quam tota latinorum, & Græcorum confessio in ecclesijs prædicat, ut scribitur in vij. ethym. & ponitur. c. canones. dist. xv. † Quæ synodus anathematizauit omnem hæresim, specialiter Eunomiorum, immò Anomianorum, qui latine sine lege dicuntur, Ayrānorum, siue Eudoxianorum. i. qui contra spiritum sanctum pugnant, & Sabellianorum, & Marcellianorum, & Cosmorum, & Moloniscarum.

ERRORES CONDEMNATI

in concilio Milmitano.

Preterea † in concilio Milmitano, quod fuit tempore Innoc. I. condemnata est hæresis Pelagiana; contra quam definita sunt ea, quæ sequuntur, scilicet. Placuit igitur omnibus Episcopis, qui fuerunt in hac sancta synodo constituere hæc, quæ in præsentī concilio definita sunt, ut quicumque dicit, Adam primum hominem mortalem factum, ita ut siue peccaret, siue non peccaret, moreretur in corpore, hoc est, de corpore exiret, non

non peccati merito, sed necessitate naturæ, anathema sit.

Item placuit, vt quicumque paruulos recenter ab vteris matrum baptizandos negat, aut dicit in remissionem quidem peccatorum baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod lauacro regenerationis expietur; vnde sit consequens, vt in eis forma baptismatis in remissionem peccatorum non vera, sed falsa intelligatur, anathema sit.

Item placuit, vt quicumque dixerit gratiam Dei, qua iustificamur per Iesum Christum dominum nostrum, ad solam remissionem peccatorum valere, quæ iam commissa sunt, non etiam ad adiutorium, vt non committantur, anathema sit.

Item placuit, vt quicumque dixerit, eandem gratiam Dei per Iesum Christum dominum nostrum propter hoc tantum nos adiuuare, ad non peccandum, quia per ipsam nobis reuelatur, & aperitur intelligentia mandatorum, vt sciamus, quid appetere, quid vitare debeamus, atq; valeamus, anathema sit.

Item placuit, vt quisquis dixerit, ideo nobis gratiam iustificationis dari, vt quod facere per liberum arbitrium iubemur, facilius possimus implere per gratiam, tanquam etsi gratia non daretur, non quidem facile, sed tamen possemus etiam sine illa implere diuina mandata, anathema sit.

Si dixerimus, quia peccatum non habemus, nosmetipsos seducimus, & veritas in nobis non est: quisquis sic accipiendum putauerit, vt dicat, propter humilitatem non oportere dici nos non habere peccatum, non quia veritas est, anathema sit.

Item placuit, vt quicumque dixerit, in oratione dominica ideo dicere sanctos; dimitte nobis debita nostra, vt non pro seipsis hoc dicant, quia non est iam eis necessaria ista petitio, sed pro alijs, qui sunt in suo populo peccatores, & ideo non dicere vnumquemque sanctorum, dimitte mihi debita mea, sed dimitte nobis debita nostra; vt hoc pro alijs potius, quam pro se iustus petere intelligatur, anathema sit.

Item placuit, vt quicumque ipsa verba dominicæ orationis,

tionis, vbi dicimus, dimitte nobis debita nostra, ita vult a sanctis dici, vt humiliter veraciter hoc dicatur, anathema sit.

ERRORES CONDEMNATI IN
tertia synodo vniuersali, vel Ephesina.

Praterea tertia synodus vniuersalis, videlicet Ephesina prima, cc. patrum sue Episcoporum, Nestorium duas personas asserentem in Christo, iusto anathemate condemnauit, ostendens manere in Christo duas naturas, & vnā Domini Iesu Christi personam. Quod quidem synodus sequentes condemnauit errores.

Si quis non confitetur, Deum veraciter esse Emanantem, & propterea Dei genitricem sanctam virginem Mariam peperit enim secundum carnem sanctum Dei verbum, secundum quod scriptum est, verbum caro factum est, anathema sit.

Si quis non confitetur, carni secundum substantiam unitum verbum Dei patris, vnumque esse Christum cum propria carne, eundem scilicet Deum simul, & hominem, anathema sit.

Si quis in vno Christo diuidit substantias post unitatem, sola eas connexionem coniungens, eamque, quæ secundum carnis dignitatem sit, vel etiam auctoritatem, & preestatem, ac non potius conuentu, qui per unitatem factus est naturalem, anathema sit.

Si quis in personis duabus, vel subsistentiis eas voces, quæ in Apostolicis scriptis continentur, & euangelicis, diuidit, quæ vel de Christo dicuntur a sanctis, vel ab ipso; & aliquam ex his velut homini, qui præter Dei verbum specialiter intelligatur, aptauerit; illas autem tanquam dignas, soli Dei patris verbo deputauerit, anathema sit.

Si quis audeat dicere Christum hominem, *θεοφάνη*, Deum ferentem, & non potius Deum esse veraciter dixerit, tanquam filium per naturam, secundum quod verbum caro factum est, communicauit similiter, vt nos, carni & sanguini, anathema sit.

Si quis dicit, Deum esse, vel Dominum, Christum Dei patris verbum, & non potius eundem ipsum confitetur Deum simul, & hominem, propterea, quod verbum caro factum est, secundum scripturas, anathema sit.

Si quis velut hominem Iesum operante Deo verbo dicit adiutum, & vnigeniti gloriam, tanquam alteri præter ipsum existenti, tribuit, anathema sit.

Si quis audeat dicere, assumptum hominem coadorandum Deo verbo, & conglorificandum, & conuincupandum Deum, tanquam alterum cum altero; nam consyllaba superadiecta hæc cogit intelligi, ac non potius vna supplicatione veneratur Emanuel, vnamque ei glorificationem dependit, iuxta quod verbum caro factum est, anathema sit.

Si quis vnum Dominum nostrum, Iesum Christum glorificatum dicit à spiritu sancto, tanquam qui aliena virtute per eum usus fuerit, & ab eo acceperit efficaciam contra iannudos spiritus, posse & coram hominibus diuina signa perficere, ac non potius proprium fatetur eius spiritum, per quem diuina signa expleuit, anathema sit.

Pontificem, & Apostolum confessionis nostræ factum esse Christum diuina scriptura commemorat; obtulit enim semetipsum pro nobis in odorem suauitatis Deo, & patri. Si quis ergo Apostolum, & Pontificem nostrum dicit esse factum non ipsum Dei verbum, quando caro factum est, & homo iuxta nos homines, sed velut alterum præter ipsum specialiter hominem ex muliere. Aut qui dicit, quod pro se obtulisset semetipsum oblationem, & non potius pro nobis solis: non enim eguit oblatione, qui peccatum omnino nesciuit; anathema sit.

Si quis non confitetur carnem Domini viuificatricem esse, & propriam ipsius verbi Dei patris, sed velut alterius præter ipsum coniuncti ei per dignitatem, aut quasi diuinam habentis habitationem, ac non potius viuificatricem esse, quia facta est propria verbi cuncta viuificare valentis, anathema sit.

Si quis non confitetur Dei verbum passum carne, & crucifixum carne, & mortem carne gestasse, factumque primogenitum
ex mor-

ex mortuis, secundum quod vita est, & viuificator, ut
Deus, anathema sit.

HAERESES CONDEMNATAE

in quarta synodo vniuersali.

CAeterum t̄ quarta synodus vniuersalis Chalcedo-
nensis Dcxxx. Episcoporum condemnauit Eutice-
Constantinopolitanum Abbatem, verbi Dei, & cae-
nis vnam naturam pronuntiantem, & eiusdem Diosco-
rum defensorem, quondam Alexandrinum Episcopum,
ipsum Nestorium Episcopum cum reliquis hæreticis vni-
patrum sententia damnauit, prædicans eadem synodus
Christum Deum sic natum de virgine, ut in eo sublas-
tiam & diuinæ, & humanæ confiteatur naturæ, in cap. ca-
nones. distinct. xv.

ERRORES CONDEMNATI

in synodo Toletana.

Item t̄ prima synodus Toletana congregata aucto-
rate, & iussu Leonis Papæ condemnauit errores, & hæ-
reses sequentes contra Priscillianistas.

Si quis dixerit, aut crediderit, à Deo omnipotente mi-
serum hunc factum non fuisse, atque eius omnia instrumē-
ta, anathema sit.

Si quis dixerit, atque crediderit, Deum patrem eundem
esse filium, vel paracletum, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, filium eundem esse pa-
trem, vel paracletum, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, paracletum vel patrem
esse, vel filium, anathema sit.

Si quis dixerit, carnem tantum sine anima à filio De-
fuisse susceptam, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, deitatem nascibilem esse,
anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, deitatem Christi conuer-
tibilem, vel passibilem, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, alterum esse Deum prius
scilicet legis, alterum angelorum, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, ab altero Deo mundum
fuisse factum, & non ab eodem, secundum quod scriptum
est, in principio fecit Deus cælum, & terram, anathema
sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, corpora humana non
resurgere post mortem, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, animam humanam Dei
portionem, vel Dei substantiam esse, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, alias scripturas, præter
quas ecclesia catholica recipit, in auctoritate habendas,
vel esse venerandas, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, Deitatis, & carnis vnam
in Christo esse naturam, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, esse aliquid, quod se ex-
tra diuinam Trinitatem possit extendere, anathema sit.

Si quis astrologiæ, vel mathesi exilimat esse creden-
dum, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, coniugia hominum, quæ
secundum legem diuinam licet habere, execrabilia esse, a-
nathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, carnes auium, seu pecu-
dum, quæ ad escam datæ sunt, non tantum pro castigatio-
ne corporum abstinentas, sed execrandas esse, anathema
sit.

Si quis in erroribus Priscilliani sectam sequitur, vel
proficetur, vt aliud in salubri baptismo contra sedem san-
cti Petri faciat, anathema sit.

HAERESSES CONDEMNATAE

in quinta synodo vniuersali.

Consequenter t quinta synodus vniuersalis Con-
stantinopolitana condemnauit Theodorum Mop-
lusthenum, & omnes hæreticos sequaces eius, qui
dicebant esse alium Dei verbum, & alium Christum, &
sanctam virginem negabant Dei genitricem fuisse, vt in

Rr c. sex-

e. sexta synodus, dist. xvj. In qua quidem v. synodo patres
hec definiuisse leguntur.

Si quis non confitetur patris, & filij, & spiritus sancti
vnam naturam, siue essentiam, vnam virtutem, & pon-
statem, Trinitatem consubstantialem, vnam deitatem
tribus subsistentijs, siue personis adorandam, talis anathema
fit: vnus enim Deus, & pater, ex quo omnia, & vnus
Dominus Iesus Christus, per quem omnia, & vnus spiritus
sanctus, in quo omnia.

Si quis non confitetur, Dei Verbo esse duas natu-
ras, vnam quidem ante secula, & sine tempore ex patre in-
temporaliter; aliam vero eiusdem in vltimis diebus descendens
de celo, & incarnati ex sancta gloriosa Dei genitrice se-
cundum que virgine Maria, qui natus est ex ea, talis anathema
fit.

Si quis dicit, alium esse Deum Verbum, qui miracula
fecit, & alium Christum, qui passus est; vel Deum Ver-
bum cum Christo esse dicit, quando ex muliere nasce-
batur; vel in ipso esse, vt alterum in altero, & non
num eundemque Dominum nostrum Iesum Christum
Dei Verbum incarnatum, & hominem factum, atque eiu-
dem miracula, & passiones, quas sponte passus est carnis
talibus anathema fit.

10 † Si quis dicit, secundum gratiam, vel secundum opi-
nationem, vel secundum dignitatem, vel secundum regni
litem honoris, vel secundum auctoritatem, aut relatio-
nem, aut effectum, aut virtutem, vnitatem Dei Verbi
hominem factum esse, aut secundum bonam voluntatem
quasi quod placuit Deo Verbo homini, quia bene visum
est ei de ipso, sicut Theodorus insaniens dicit, vel secun-
dum solam hominis similitudinem, quam Græci homo-
nymiam vocant, per quem Nestoriani Deum Verbum Ie-
sum & Christum vocantes, & hominem separatum Chris-
tum, & filium nominantes, & duas personas manifeste di-
centes per solam nominationem, & honorem, & dignita-
tem, & adorationem, & vnam personam, & vnum Chris-
tum confingunt dicere, sed non consentunt, sicut san-
cti patres docuerunt, vnitatem Verbi ad carnem anima-

tam, anima rationali, & intellectuali, secundum compositionem, id est, secundum substantiam factam, & propterea unam eius substantiam, qui est Dominus noster Iesus Christus, unus de sancta Trinitate, talis anathema sit. Cum enim multis modis unitas intelligitur, aliquando quidem impietatem Apollinaris, & Eutychetis sequuntur, in peremptionem eorum, quæ conuenerunt colentes, unitiorem secundum confusionem prædicant. Theodori autem, & Nestorii sequaces diuisione gaudentes effectualem unitatem introducunt. Sancta vero Dei ecclesia, viriusque perfidia impietatem eiciens, unitiorem Dei verbi ad carnem secundum compositionem confitetur, quod est secundum substantiam. Unitio enim per compositionem in mysterio Christi non solum inconfusa ea, quæ conuenerunt, conseruat, sed neq; diuisionem suscipit.

Si quis unam substantiam Domini nostri Iesu Christi ita intelligit, tãquam suscipientem multarum substantiarum significationem, & propterea conatur introducere in mysterio Christi duas substantias, vel personas, & ab eo introductis duabus personis, unam personam dicit per dignitatem, & honorem, & adorationem, sicut Theodorus & Nestorius insipientes conscripserunt, & calumniantur sanctam Chalcedonensem synodum, tanquam secundum hunc impiissimum intellectum usam unius intelligentiæ vocabulum; sed non confitetur Dei verbum carni substantialiter vniri, & propterea unam eius substantiam, vel unam personam, & ita sanctam Chalcedonensem synodum unam substantiam Domini nostri Iesu Christi confiteri, talis anathema sit. Neque enim adiectionem personæ, vel substantiæ sancta Trinitas suscepit incarnato vno de eadem Trinitate Deo verbo.

† Si quis abusue, & non verè Dei genitricem dicit sanctam gloriosam, semper virginem Mariam, aut per relationem, tanquam homine puro nato. Non enim Deo Verbo ex ea incarnato, sed relati secundum illos hominis natiuitate in Deum verbum, tanquam cohærens nascenti homini, & criminatur sanctam Chalcedonensem synodum, tanquam secundum eundem impium intellectum à

Rr 2

Theodo-

Theodoro commentatum, Dei genitricem virginem asserentem; aut si quis hominis genitricem vocat eam, aut Christi genitricem, vtpote Christo non existente Deo; non specialiter, & secundum veritatem Dei genitricem eandem confitetur ob id, quod ante secula à patre genitus Deus Verbum in vltimis diebus ex ea incarnatus, natus est, atque ita piè sanctam Chalcedonensem synodum Dei genitricem eam confiteri, talis anathema sit.

12. † Si quis in duabus naturis dicens, non vt in Deitate, humanitate vnum Dominum nostrum Iesum Christum cognosci, confitetur, vt per hoc significet differentiam naturarum (ex quibus inconfusa, & ineffabilis vnitas facta est) neque verbo in naturam carnis transfigurato, neque ad verbi naturam translato; manet enim vtrunq; quod est secundum naturam, & post factam vnitatem substantialiter, sed in diuisionem per partem huiusmodi suscipit, vnam in mysterio Christi; aut numerum naturarum confitens in vno eodemque Domino nostro Iesu Christo Deo verbo incarnato, & non tantummodo contemplatione differentiam eorum accipit, ex quibus & incompotus non interempta proprietate propter vnitatem, (Vnus enim ex vtrisque, & per vnum vtraque) sed propterea numero vtitur tanquam diuisas, & propriæ subsistentiæ consistentes naturas, talis anathema sit.

13. † Si quis ex duabus naturis deitate, & humanitate confitens vnitione factam fuisse, vel vnam naturam Dei Verbi incarnati dicens, & non sic has voces intelligit, sicut sancti patres docuerunt; quod ex diuina natura & humana, vnitione secundum subsistentiam facta, vnus Christus factus est, sed ex huiusmodi vocibus vnam naturam, sive subsistentiam deitatis, & carnis Christi introducere conatur, talis anathema sit. Secundum substantiam enim dicentes carni vnigenitum Verbum vnitum esse, non consilio ne quadam ad vices naturarum factam fuisse dicimus; magis autem manente vtraque, hoc, quod est, vnitum esse carni intelligimus Verbum; propter quod & vnus est Christus, idem Deus & homo, consubstantialis patri secundum Deitatem, & consubstantialis nobis idem secundum humanitatem.

humanitatem. Similiter enim & eos, qui per partes diuidunt, vel incidunt, & confundunt dispensationis mysterium Christi, auersatur, & anathematizat sancta Catholica Dei ecclesia.

† Si quis adorari in duabus naturis dicit Christum, ex quo duæ adorationes introducuntur semotim Dei verbo, & semotim homini; aut si quis peremptionem carnis, aut in confusionem deitatis, & humanitatis vnā naturam, siue essentiam conuenientium portentuose dicit, sic adoratur Christum; sed vna adoratione diuinum Verbum incarnatum cum eius carne adoratur, iuxta quod sancta Dei ecclesia ab initio traditum est, talis anathema sit.

Si quis non confitetur crucifixum carne dominum nostrum Iesum Christum esse verum & Dominum gloriæ & vnum de sancta Trinitate, talis anathema sit.

Si quis non anathematizat Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, Nestorem, Eutychen, & Origenem cum impijs eorum scriptis, & omnes alios hæreticos, qui condemnati sunt, & anathematizati à sancta Dei catholica, & Apostolica ecclesia, vel prædictis sanctis quatuor concilijs; sed & eorum, qui similia cum prædictis hæreticis sapuerunt, aut sapere noscuntur, & vsque ad finem permanferunt in propria impietate, talis anathema sit.

† Si quis defendit Theodorum impijsimum, Mopsuesthenum, qui dixit ahum esse Deum Verbum, & alium Christum, & passionibus animæ, & concupiscentijs carnis molestatum, & à malis molestatum & à malis paulatim separantem se, & ita ex promotione operum melioratum, & ex vitæ conuersatione incontaminatum constitutum, tanquam purum hominem baptizari in nomine Dei patris, & filij, & spiritus sancti, & per baptismum gratiam sancti spiritus accipere, & adoptionem promereri, ad similitudinem Imperialis imaginis in persona Dei Verbi adorari, post resurrectionem inconuertibilem secundum intellectum & sine peccato penitus factum: Et iterum dicente eodem impijsimo Theodoro, vnitionem Dei Verbi ad Christum talem factam fuisse, qualem dixit Apostolus

Rr 3 lus

lus in marito, & vxore: Erunt duo in carne vna: Et super
alias innumerabiles eius blasphemias presumende dicens,
quod post resurrectionem sufflas Dominus in discipulos
suos, & dicens: Accipite spiritum sanctum; non dedit spi-
ritum sanctum, sed tantum schemate sufflauit. Hic autem
& confessionem Thomæ, per quam, dum palparet manum
vel latus domini post resurrectionem, dixit, Deus meus
Dominus meus, asseruit non fuisse dictum de Christo
Thomæ; nec enim eum esse Deum dicit, sed miraculor-
um resurrectionis obstupescientem Thomam glorificasse Deum
qui suscitauit Christum. Quod autem peius est, & in inter-
pretatione facta ab eo in gestis Apostolorum, quasi in
interpretatione comparans idem Theodorus Christum Pla-
toni, vel Manichæo, & Epicuro, & Marcioni, dicit, quod
sicut vnusquisque illorum inueniens propriam sectam,
discipulos suos fecit nominari Platonicos, & Manichæos,
Epicureos, & Marcionistas, simili modo, & Christo in-
ueniente sectam, ex ipsa Christianos vocari. Si quis igitur
defendit prædictum impijssimum Theodorum, vel impia
eius scripta, in quibus tam prædictas, quam & alias in-
numerabiles blasphemias euomuit aduersus magnū Deum
& saluatorem nostrum Iesum Christum; & non anathe-
matizat eum, & impia eius conscripta, & omnes, qui susce-
perint, aut defenderint eum, aut dicentes, eum recte expo-
nere, & eos, qui pro ipso scripserunt, & similia ei sapie-
runt, aut pro eo scribunt, aut eius impia conscripta, & eos
qui similia ei sapiunt, aut sapuerunt aliquando, & vsque ad
finem permanserunt, aut permanent, in huiusmodi impietate;
talis anathema sit.

- 16 † Si quis defendit impia scripta Theodoretī, quæ contra
rectam fidem exposita sunt, & primam Ephesinam
sanctam synodum, & sanctum Cyrillum, vel xij. eius capitula,
& ea omnia, quæ conscripsit pro Theodoro, & Nestorio
impijssimis, vel alijs, qui similia prædictis Theodoro
& Nestorio impijssimis sapuerunt; & recipit eos, vel im-
pietatem eorum, atque propterea impios vocat ecclesie
doctores, qui substantialiter Dei vnitionem Dei Verbi
carnem confitentur, & non anathematizat prædicta impietate

issima conscripta, & eos, qui similia his sapuerunt, vel sapiunt, sed & omnes, qui contra rectam fidem scripserunt, aut contra beatæ memoriæ Cyrillum, vel xij. eius capitula, & in hac impietate defuncti sunt, talis anathema sit.

Si quis defendit epistolam, quam dicitur Iba scripsisse ad Marim Persam, qui denegat quidem domini Verbum de sancta genitrice semper virgine Maria incarnatum hominem factum; dicit autem purum hominem ex ea natum esse, quem templum vocat, tanquam alio existente Deo Verbo, & alio homine; sed & sanctum Cyrillum, rectam Christianorum fidem prædicantem, reprehendit hæreticum, & similia scelesti Apollinaris scribentem, atque vituperat Ephelinam sanctam primam synodum, tanquam sine iudicio, & requisitione Nestorium deponentem, sed & xij. capit. beatæ memoriæ Cyrilli impia, & aduersa rectæ fidei nominat prædicta impia epistola, & defendit Theodorum, & Nestorium, & impia eorum dogmata, & conscripta. Si quis igitur prædictam epistolam defendit, & non eam anathemati submittit, & eos, qui defendunt eam, & dicunt rectam esse, aut partem eius, & eos, qui scripserunt, vel scribunt pro ea, siue pro impietatibus, quæ in ipsa continentur, & præsumentes ea defendere, aut potius in ea impietates ex nomine sanctorum patrum, aut sanctæ Chalcedonenis synodi, & vsque ad finem in his permanserunt, talis anathema sit.

His igitur ita confessis à nobis, quæ & accepimus de diuina scriptura, à sanctorum patrum doctrina, & definitis de vna eademque fide à prædictis quatuor concilijs: facta verò etiam à nobis super hæreticos, vel impietatem eorum, sed & contra eos, qui defendere præsumpserunt, aut defendunt tria prædicta capitula, & permanserunt, aut permanent in proprio errore & condemnatione; si quis conatus fuerit contra hæc, quæ à nobis piè terminata sunt, tradere, aut docere, aut scribere, si quidem Episcopus est, aut in clero connumeratus, talis extraneus, & à sacerdotum & ecclesiastica disciplina peragens, denudabitur ab Episcopatu, aut clero; si autem monachus, aut laicus fuerit, anathematizabitur.

Rr 4

ERRO.

in synodo prima Bracarenſi.

17 **A**mplius ꝑ synodus prima Bracarenſis contra Priscillianistas sequentes errores reprobatur, & anathematizatur.

Si quis patrem, & filium, & spiritum sanctum non confiteatur tres personas vnius substantiae, & virtutis, ac potestatis, sicut catholica, & Apostolica ecclesia docet, sed vnum tantum, ac solitariam dicit esse personam, ita ut ipse sit pater, qui filius, ipse etiam sit paracletus spiritus, sicut Sabellius, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis extra sanctam Trinitatem alia, nescio quae, divinitatis nomina introducit, dicens, quod ipsa divinitas Trinitas, sicut Gnostici, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis dicit filium Dei dominum nostrum, antequam ex virgine nasceretur, non fuisse, sicut Paulus Samosatensis, & Photinus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis natale Christi secundum carnem non vere honorat, sed honorare se simulat, ieiunans in eodem die dominico, quia Christum in hominis natura natum non credit, sicut Cerdon, Marcion, Manichaeus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis animas humanas dicit prius in caelesti habitatione peccasse, & pro hoc in corpora humana in terram iectas, sicut Priscillianus dixit, anathema sit.

Si quis humanas animas, vel angelos ex Dei credit substantia extitisse, sicut Manichaeus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis dicit, diabolum non fuisse prius bonum angelum a Deo factum, nec Dei opus fuisse naturam eius, sed dicere eum ex tenebris emeruisse, nec aliquem sui habere auctorem, sed ipsum esse principium, atque substantiam, sicut Manichaeus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis crediderit, quod aliquas in mundo creaturas diabolus fecerit, & tonitrua, & fulgura, & tempestates, sicut ipse diabolus auctoritate sua faciat, sicut Priscillianus dixit, anathema sit.

Si quis animas, & corpora humana fatali signo credit astringi, sicut Pagani, & Priscillian⁹ dixerūt, anathema sit.

Si qui duodecim signa, i. sydera, quæ Mathematici obseruare solent, per singula animæ, vel corporis membra dissipata credunt, & nominibus patriarcharum ascripta dicunt, vt Priscillianus dixit, anathema sit.

Si quis coniugia humana damnat, & procreationem nascentium perhorrescit, sicut Manichæus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis plasmationem humani corporis diaboli dicit esse figmentum, & conceptiones in vteris matrum operibus dicit dæmonum figurari, propter quod & resurrectionem carnis non credit, sicut Manichæus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis dicit creationem vniuersæ carnis non opificium Dei, sed malorum esse angelorum, sicut Manichæus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis immudos putat cibos carniū, quas Deus in vltum omnium dedit, & non propter afflictionem corporis, sed quasi immunditiam putans, ita abstineat ab eis, vt nec olera cocta cum carnibus prægustet, sicut Manichæus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis clericorum præter matrem, & germanam, vel etiam quæ proximi consanguinitate iunguntur, aliquas alias, quasi adoptiuas feminas, secum retinet, & cum ipsis habitat, sicut Priscilliani secta docuit, anathema sit.

Si quis quinta feria Paschali, quæ vocatur cena Domini, hora legitima post Nonam ieiunus in ecclesia Missas non tenet, sed secundum sectam Priscilliani festiuitatem ipsius diei ab hora tertia per Missas defunctorum soluto ieiunio colit, anathema sit.

Si quis scripturas, quas Priscillianus secundum suum deprauauit errorem, vel tractatus Dictimij, quos ipse Dictimius, antequam conuerteretur, scripsit, sub nomine patriarcharum, prophetarum, vel Apostolorum, & suo errori consona confinxit, legit, & impia eorum figmenta sequitur, aut defendit, anathema sit.

Rr 5

HAERE.

Sexta synodus Constantinopolitana. CL. patrum
condemnavit stultitiam hæresis Macharij, & sociorum
eius, qui vnam tantum voluntatē, & operationem
Christo falsa suspitione astruebant, vt in c. sexta synodus
dist. xvj. noua linea Septima synodus dicta Nicæna. CCC.
Lxvij. patrum condemnavit hæresim execrantium imago-
nes sanctorum in ecclesia, & dicentium, illas nec colendas
nec venerandas fore.

HAERESSES AB ISIDORO DESCRIPTAE
*Lib. Ethymologiarum. VIII. cap. v. & posita in decreto;
quæ ab Apostolū, & sanctis patribus,
vel concilijs damnata di-
cuntur.*

Sectæ verò hæreticorum quæ sint, & vnde nomi-
natae, beatus Isid. lib. viij. Ethy. cap. v. ita deter-
minat, dicens. Quidam hæretici, qui de ecclesia re-
cesserunt ex nomine suorum authorum nuncupantur
quidam verò ex causis, quas eligentes instituerunt.

Simoniaci, à Simone dicti, magicæ disciplinæ periti
cui Petrus in Actibus Apostolorū maledixit pro eo, quod
ab Apostolis spiritus sancti gratiam pecunia emere volu-
isset. hi dicunt creaturam non à Deo esse, sed à virtute qua-
dam superna creatam.

Menandriani, à Menandro mago, discipulo Simonis,
nuncupati, qui mundum non à Deo, sed ab angelis fa-
ctum asserunt.

Basilidiani à Basilide appellati, qui inter reliquas blas-
phemias passum Iesum abnegavit.

Nicolaitæ, dicti à Nicolao dyacono ecclesiæ Hieroso-
lymitanorum, qui cum Stephano, & cum alijs constitutus
est à Petro; qui propter pulchritudinem relinquens vxor-
em dixit, vt qui vellet, ea vteretur: versa est in stuprum ta-
lis con-

lis consuetudo, ut inuicem coniugia commutarent; quos Ioan. in Apoc. improbat dicens. Sed hoc habes, quod odisti facta Nicolaitarum.

Gnostici, propter excellentiam scientiæ ita se appellare voluerunt: animam naturam Dei esse dicunt; bonum, & malum Deum suis dogmatibus fingunt.

Carpocratiani, à Carpocrate quodam vocantur, qui dixit Christum hominem fuisse tantum, & de utroque sexu græcè progenitum.

Cherintiani, à Cherinto quodam nuncupati. hi inter cetera circumcisionem obseruant, mille annos post resurrectionem in voluptate carnis futuros prædicant; vnde & *Χιρίστροι*, latine miliastri sunt appellati.

Nazaræi, dicti, quia dum Christum, qui à vico Nazareth Nazarenus est appellatus, filium Dei cōfitentur, omnia tamen veteris legis obseruant & custodiunt.

Ophitæ à Colubro nominati sunt; coluber enim græcè ophis dicitur: colunt enim serpentem, dicentes ipsum in paradiso induxisse virtutis cognitionem.

Valentiniani, à Valentino quodam Platónico sectatore vocati, qui conas. i. scelera quædam in originem creatoris induxit: Christum quoque de virgine nihil corporis, sed per eam, quasi per fistulam, transisse asseruit.

Apellitæ, quorum author Apelles princeps fuit, qui creatorem angelum, nescio quem, gloriosum superioris Dei faciens, Deum legis igneum affirmas; qui dixit Christum non Deum in veritate, sed hominem in fantasia apparuisse.

Archontiani, à principibus appellantur, qui vniuersitatem, quam Deus condidit, archangelorum opera esse defendunt.

Adamitæ vocati, quia Adæ nuditatem imitentur, vnde & nudi erant, & nudi inter se mares, feminaeque conueniunt.

Caini, proinde sunt appellati, quoniam Caim adorant.

Sethiani, nomen acceperunt à filio Adæ, qui vocatus est Seth, dicentes eundem esse Christum.

Melchi-

Melchisedechiani, vocati pro eo, quod Melchisedech sacerdotem Dei non hominem fuisse, sed virtutem Dei se arbitrantur.

Angelici vocati, quia angelos colunt.

Apostolici, hoc sibi nomen ideo sumpserunt, quod nihil possidentes proprium, nequaquam recipiunt eos, quod aliquo in hoc mundo utuntur.

Cerdoniani, à Cerdone quodam nominati, qui contraria principia asserunt.

Marcionistæ, à Marcione Stoico philosopho appellati, qui Cerdonis dogma secutus alterum bonum, alterum malum, & iniustum Deum asseruit, tanquam duo principia creationis, & bonitatis.

Artoturiti, ab oblatione vocati, panem etenim, & calicem offerunt dicentes, primi hominis oblationem à fratribus terræ & à fratribus ouium fuisse celebratam.

Aquarij, appellati eo, quod aquam solum offerunt in calice sacramenti.

Seueriani, à Seuero exorti, vinum non bibunt, vetus testamentum, & resurrectionem non recipiunt.

Taciani, à Taciano vocati, qui & Encratici dicti, qui carnes abominantur.

Alogi, vocantur tanquam sine verbo, logos enim græce verbum dicitur, domini enim verbum non credunt, testantes Ioan. Euangelium, & Apocalypsim.

Cataphrygis nomen provincia dedit, quia ibi extiterunt auctores eorum Montanus, Prisca, & Maximilla fuerunt. Hi aduentum spiritus sancti non in Apostolos, sed in se traditum asserunt.

Cathoræ, propter mundiciam ita se nominarunt; Gloriantes enim de suis meritis negant penitentibus veniam peccatorum; viduas, si nupserint, tanquam ad alteras dantur; mundiores se cæteris prædicant; quod si nomen suum cognoscere vellent, mundanos potius se quam mundos vocarent.

Pauliani, à Paulo Samosateno exorti sunt, qui dixit, non semper fuisse Christum, sed à Maria assumpsisse initium.

Hermogeniani, ab Hermogene quodam vocati, qui materiam

materiam non naturam introducens, Deo nō naturæ eam comparauit, matremq; elementorum ideam asseruit, quos Apostolus comparat elementis seruientes.

Manichæi, à quodam Persa extiterunt, qui vocatus est Manes; hic duas naturas, & substantias introduxit. i. bonam, & malam; & animas ex Deo, quasi ex aliquo fonte, manare asseruit: testamentum vetus respuunt, nouum ex parte recipiunt.

Antropomorphitæ, dicti pro eo, quod simplicitate rustica Deum habere humana membra contra ea, quæ in diuinis libris scripta sunt, arbitrantur. Antropos enim græce, latinè homo interpretatur, & Morphos græce, latinè forma redditur: ignorantes vocem domini, qui ait; Spiritus est Deus: incorporeus est enim, nec membris distinguitur, nec corporis mole censetur.

Eraclitæ, ab Eraclio auctore exorti, monachos tantum recipiunt, coniugia respuunt, regna cælorum paruulos habere non credunt.

Nouatiani, à Nouato Romæ vrbs presbytero exorti; qui aduersum Cornelium cathedram sacerdotalem conatus inuadere hæresim instituit: noluit apostatas suscipere, & rebaptizans baptizatos.

Montani, hæretici dicti, quod tempore persecutionis in montibus latuerunt: qua occasione se à catholicæ ecclesiæ corpore diuiserunt.

Ebionitæ, ab Ebione dicti, siue à paupertate: Christum enim per prophetas olim virum iustum putant prædictū vel effectum; vnde & competenter Ebionitæ pro paupertate intelligentiæ appellati sunt. Hi semiuidæi sunt, & ita tenent euangelium, vt legem carnaliter seruent: aduersus quos Apostolus ad Galatas scribens inuehitur.

Photiniani, à Photino Gallogræciæ Smyrnæ Episcopo nuncupati, qui Ebionitarum hæresim suscitans, asseruit Christū ex Maria per Ioseph nuptiali coitu fuisse cōceptū.

Aeriani, ab Aerio quodam nuncupati sunt; hi offerre sacrificium pro defunctis spernunt.

Ethiani, ab Ethio sunt vocati, idemquæ Eunomiani ab Eunomio quodā dialectico, Aerij discipulo; ex cuius nomine

mine magis innotuerunt; dissimilem patri asserentes filium, & filio spiritum sanctum: dicunt etiam nullum impetari peccatum in fide manentium.

Origeniani, ab Origine authore exorti sunt dicentes, quod non possit filius videre patrem, nec spiritus sanctus filium. Animas quoque in mundo principio dicunt peccasse, pro diuersitate peccatorum de coelis usque ad terram diuersa corpora quasi vincula meruisse, eaq; de causis factum esse mundum.

Noetiani, quoque à quodam Noeto vocati, qui dicebant Christum eundem esse patrem, & spiritum sanctum, ipsamque Trinitatem in officiorum nominibus, non personis accipiunt; unde & Paterpassiani vocantur, quia patrem passum dicunt.

Sabelliani, ab eodem Noeto pullulasse dicuntur, cuius discipulum perhibent fuisse Sabellium, ex cuius nomine maxime innotuerunt, unde & Sabelliani vocati. Hi vnam personam patris, & filij, & spiritus sancti astruunt.

Ariani, ab Ario Alexandrino presbytero exorti sunt, qui coeternum patri filium non agnoscens, diuersas in Trinitate substantias asseruit, contra illud, quod ait dominus: Ego & pater vnum sumus.

Macedoniani, à Macedonio sunt dicti, negantes spiritum sanctum esse Deum.

Appollinaristæ, ab Appollinare vocati sunt, dicentes Christum corpus tantum sine anima assumpsisse.

Antidicomaritæ, appellati sunt, eo quod Mariæ virginitati contradicunt, asserentes eam post Christum natum viro suo fuisse commixtam.

Metangi nominati ideo tale nomen acceperunt, quia angios græcè vas dicitur; asserentes sic patrem esse in filiis, sicut vas minus intra vas maius.

Patriciani, à quodam Patricio nuncupati sunt, qui substantiam humanæ carnis à diabolo conditam dicunt.

Collitiani, à quodam Collitio nominati, qui dicunt Deum non facere mala, contra id, quod scriptum est: Ego dominus creans malum.

Floriniani, à Florino, qui contrariò dicunt Deum creare mala,

mala, contra hoc, quod scriptum est; Fecit Deus bona omnia.

Donatistæ, à Donato quodam Afro nuncupati sunt, qui de Numidia veniens totam penè Africam sua persuasione decepit, asserens minorem patre filium, & minorem filio spiritum sanctum, & rebaptizans catholicos.

Bonosiani, à Bonoso quodam Episcopo exorti produntur, qui Christum filium Dei adoptivum, non proprium asserunt.

Circumcelliones dicti eò, quòd agrestes sint, quos scopistas vocant, supradictæ hæresis habentes doctrinam: hi amore martyrij seipso perimunt, vt violenter de hac vita recedentes martyres nominentur.

Priscillianistæ, à Priscilliano vocati, qui in Hispania ex errore Gnosticorum & Manichæorū permixtum dogma composuit.

Luciferiani, à Lucifero Firmæ Episcopo exorti, qui Episcopos catholicos condemnauit, qui Constantij persecutione perfidiæ Arianorum consentientes erant, & postea correcti redire in cathedram elegerunt, damnautes, quòd crediderunt siue quòd credidisse dissimulauerunt. Quos ecclesia materno recepit sinu, tanquàm Petrus post fletum negationis: hanc illi matris charitatem superbe accipientes, eoque recipere volens, ab ecclesiastica cõmunionem recesserunt, & cum ipso Lucifero authore suo, qui mane oriebatur, cadere meruerunt.

Iovinianistæ, à Ioviniano quodam monacho dicti, asserentes nullam nuptiarum, & virginum esse distantiam, nullumque inter abstinentes, & simpliciter epulantes esse discrimen.

Elindiani, ab Elindio nominati, qui dicunt post natum Christum alios Mariam filios de viro suo Ioseph peperisse.

Paterniani, à Paterno quodam exorti, qui inferiores corporis partes à diabolo factas opinantur.

Arabici, nuncupati eò, quòd in Arabia exorti sunt, dicentes animam cum corpore mori, atque in nouissimo die vtrumque resurgere.

Tertul-

Tertulliani, à Tertulliano presbytero Africanæ provincie ciuitatis Carthaginensis, animam non immortalem esse, sed corpoream prædicantes, & animas peccatorum hominum post mortem in demones verti putantes.

Tessaresdecariæ, dicti quod xiiij. luna Pascha cum iudeis obseruandum contendunt; nam tessera quatuor, decem significat.

Nyctages, à somno nuncupati, quod vigilas noctis respiciunt, superfluum esse dicentes iura temerari diuini, qui noctem ad requiem tribuit.

Pelagiani, à Pelagio monacho exorti: hi liberum arbitrium diuinæ gratiæ anteponunt, dicentes sufficere voluntatem ad implendum diuina iussu.

Nestoriani, à Nestorio Constantinopolitano Episcopo nuncupati, qui beatam virginem Mariam non Dei, sed hominis tantummodo matrem asseruit, ut aliam personam patris, aliam faceret deitatis; nec vnum Christum in veritate Dei, & carne credidit, sed separatim, atque seiunctim alterum filium Dei, alterum hominis prædicauit.

Eutychediani, dicti ab Eutyche Constantinopolitano Episcopo, qui Christum post humanam assumptionem negauit existeri de duabus naturis, sed solum in eo diuinam asseruit esse naturam.

Acephali, dicti sine capite, quod sequatur, hæretici; nomen enim reperitur eorum auctor, à quo exorti sint: hi trinitatem Chalcedonensium capitulorum impugnatores, duam in Christo substantiarum proprietatem negant, & vnam eius personam prædicant naturam.

Theodosiani, & Gaianitæ, appellati à Theodosio, & Gaiano, qui temporibus Iustiniani principis in Alexandria populi peruersi electione vna die ordinati sunt Episcopi. hi errorem Eutychedis, & Dioscori sequentes, Chalcedonense concilium respuunt, ex duabus vnam in Christo naturam asserunt, quam Theodosiani corruptam, Gaianitæ incorruptam contendunt.

Gnoitæ, & Triboitæ, à Theodosianis exorti sunt; quibus Gnoitæ ab ignorantia dicti, qui peruersitatem, qua orti sunt, id adijciunt; quod Christi diuinam ignorant.

ignoret futura, quæ sunt scripta de die, & hora nouissima; non recordantes Christi personam in Isaia loquentem: Dies ultionis in corde meo.

Tritotia verò vocati sunt, quòd sicut tres personas in Trinitate, ita quoque asserunt tres Deos esse, contra illud, quod scriptum est: Audi Israel, Dominus Deus tuus vnus est. Sunt & aliæ hæreses sine auctore, & sine nominibus, ex quibus aliæ putant triformem esse Deum, aliæ Christi diuinitatem passibilem dicunt; aliæ Christi de patre natiuitati in tempore initium temporis dant; aliæ liberationem primi hominis apud inferos factam Christi descensione non credunt; aliæ animam imaginem Dei negant; aliæ animas conuerti in dæmones, & in quæcunque animalia existimant; aliæ de mundi statu dissentunt; aliæ innumerabiles mundos opinantur; aliæ aquam Deo coeternam faciunt; aliæ nudis pedibus ambulant; aliæ cum hominibus non manducant. Hæ sunt hæreses aduersus catholicam fidem exortæ, ab Apostolis, & sanctis patribus, vel concilijs condemnatæ, quæ dum in se multis erroribus diuisæ inuicem sibi dissentunt, communi tamen nomine aduersus ecclesiam Dei conspirant. Sed quicumque aliter scripturam sanctam intelligit, quàm spiritus sancti sensus efflagitat, à quo scripta est, licet de ecclesia non recesserit, tamen hæreticus appellari potest, teste D. Augustino.

ERRORES, ET HAERESSES *condemnati in Decretalibus.*

INter hæreses damnatas in Decretalibus, prima occurrit illa Abbatis Ioachim, de qua extrà, de sum. Trinit. & fide cath. c. damnamus. vbi Innoc. III. in concilio generali ita loquitur: Damnamus ergo, & reprobanus libellum, siue tractatum, quem Abbas Ioachim edidit contra Magistrum Lombardi, de vnitare, seu essentia Trinitatis, &c. hæresis autem Abbatis Ioachim arguentis contra Petrum Lombardi, qui docuerat, quòd quædam summa res est pater, & filius, & spiritus sanctus, & illa nec est

ss

gene.

generans, nec genita, nec procedens, fuit ista. scilicet quod nullus res est pater, & filius, & spiritus sanctus; atque unitas, qui pater, & filius, & spiritus sanctus dicuntur una essentia, una natura, nec sit vera, & propria unitas, sed similitudinaria, quemadmodum multi homines dicuntur unus populus. hanc heresim merito damnauit prefatus Romanus Pontifex, credens, & confitens cum Petro Lombardi, quod una quaedam res est incomprehensibilis quidem, & ineffabilis, quæ veraciter est pater, & filius, & spiritus sanctus tres simul personæ, ac sigillatim quælibet earundem.

Secundo loco hereses, & errores condemnati, & reprobati in fine prefati capituli, sunt errores pessimi hæretici Almarici. Cuius errores fuerunt plures, ut colligitur ex Chronica Romanorum Pontificum tempore Innocentii III.

Primus error fuit, quod asseruit ideas, quæ sunt in mente diuina, & creare, & creari, cum tamen secundum Augustinum nihil, nisi æternum, atque incommutabile sit in mente diuina.

Secundus error fuit, quod asseruit, quod ideo Deus dicitur finis omnium, quia omnia reuersura sunt in ipsum, ut in Deo immutabiliter quiescant, & unum indiuiduum, atque incommutabile in eo permanebunt.

Tertius error fuit, quod sicut alterius naturæ non est Abraham, & alterius Isaac, sed vnius, atque eiusdem, dixit omnia esse unum, & omnia esse Deum. dixit enim Deum essentiam esse omnium creaturarum, & esse commune.

Quartus error fuit, quod asseruit, sicut lux non videtur nisi in aere, sic Deus nec ab angelis, nec ab homine videtur in se, sed tantum in creaturis.

Quintus error fuit, quod asseruit, quod si homo non peccasset, in duplicem sexum partitus non fuisset, nec generasset. Sed eodem modo, quo angeli sancti multiplicati sunt, fuissent & homines.

Sextus error eius fuit, quod in charitate constituto nullum peccatum imputabitur; Vnde sub tali specie pietatis eius sequaces omnem turpitudinem committebant. Vnde non immerito prefatus dominus Innocentius dicit ubi loquitur

præ, de dicto Almarico loquens: Ita cum pater mendacij excæcauerat, vt eius doctrina non tam hæretica esse asserenda sit, quàm insana.

Tertio loco in c. cum Christus, extrâ de hære. condemnatur hæresis dicentium, Christum non esse aliquid secundum quod homo.

Quarto loco condemnata dicuntur hereses multorum hæreticorum, vbi ita habetur: Excommunicamus, & anathematizamus vniuersos hæreticos Catharos, Patarenos, Pauperes de Lugduno, Passaguinos, Iosephinos, Arnoldistas, Speronistas, & alios quibuscunque nominibus censeantur. Qui autem fuerint errores istorum plenè reperire non valimus, nisi tantum Catharorum siue Patarenorum, & Pauperum de Lugduno; & fortassis omnes alij sequentes communicant cum istis, aut parum discrepant ab eis.

Errores t autem Catharorum, siue Patarenorum sunt varij, quia secta eorum diuisa est in tres partes, siue sectas principales, quarum prima vocatur Albanensium; secunda Cozonensium; tertia Baiolensium: nihilominus omnes Cathari conueniunt in erroribus sequentibus, secundum quod ex lib. inquisitionis hæreticorum colligitur, dimissis alijs, in quibus particulariter inter se discrepant.

Primus eorum error communis est, quod diabolus fecit hunc mundum, & omnia, quæ in eo sunt.

Secundus, quod omnia sacramenta ecclesiæ nihil profunt ad salutem.

Tertius, quod sacramenta Christi, & ecclesiæ non sunt vera, sed falsa, & deceptorum.

Quartus, quod carnale matrimoniū est peccatū mortale.

Quintus, quod negant carnis resurrectionem.

Sextus, quia credunt, quod comedere carnes, & oua, & caseum, etiam urgente necessitate, est peccatum mortale.

Septimus, quod non licet iurare in aliquo casu.

Octauus, quod potestates seculares peccant mortaliter puniendo malefactores, vel hæreticos.

Nonus, quod nemo potest fieri saluus, nisi per eos.

Decimus, quod paruuli baptizati non leuius puniuntur

S f 2

æterna-

zternaliter, quàm latrones, & homicidæ. verum cum alienigenis in hoc dissentire videntur.

Vndecimus, quòd dicunt non esse Purgatorium.

Duodecimus error est, quòd fingunt multa inania, falsa, & sacrilega sacramenta.

Tertiusdecimus error est, quòd dicunt, quòd peccata non possunt benedici, quia est creatura diaboli.

Decimus quartus error est, quòd dicunt, quòd ex peccato non conficitur corpus Christi.

Decimus quintus est, quòd per poenitentiam nec poenitentia augetur, nec poena minuitur inferni.

Decimus sextus, quòd non plus punietur Iudas proditor, quàm infans vnius diei.

Decimus septimus, quòd omnes erunt æquales in gloria, vel in poena.

Decimus octauus, quòd de peccato non est poenitentia.

Decimus nonus, quòd malè acquisita per vsuram, rapinam, non sunt restituenda, vsuram dicentes nullum esse peccatum.

Vicesimus error est, quòd non implorant auxilia beate Virginis, nec Angelorum, nec Sanctorum, nec mutant se signo crucis.

Et hi sunt errores communes Catharorum, siue Patarenorum: relinquimus autem errores speciales, quos habuerunt præfata horum sectæ.

ERRORES VERO PAUPERVM DICTI
Lugdunenses, qui alio nomine Valdenses, & Bæthenses istæ nominantur, hi sunt.

Primus, quòd contemnentes ecclesiasticam potestatem, dicunt, se non subesse Romano Pontifici, prælatis ecclesiæ Romanæ.

Secundus, quòd se solos esse ecclesiam, & Christi discipulos affirmant.

Tertius

Tertius, quod se dicunt Apostolorum successores, & habere auctoritatem Apostolicam ligandi, & soluendi.

Quartus, quod dicunt Romanam ecclesiam esse meritricem Babylon, & omnes ei obediētes dicunt damnandos.

Quintus, quod dicunt omnes sanctos, & fideles à tempore Sylvestri Papæ esse damnatos.

Sextus error, quia dicunt, quod nulla miracula in ecclesia vera fiant, quia nullus eorum aliquando miracula fecit.

Septimus, quod dicunt post ascensionem Christi nulla esse seruanda statuta ecclesiar, nec esse alicuius valoris.

HAERESES CONDEMNATAE

in Sexto, & in Clementinis.

Consequenter de erroribus, siue hæresibus, qui 23 in Sexto, & in Clementinis reprobati sunt, dicendum est. Sunt autem hæ hæreses, quæ sequuntur.

In Sexto, titulo de sum. tri. & fide cath. in fine, condemnatae leguntur duæ hæreses.

Prima negantium spiritum sanctum à patre, & filio, æternaliter procedere.

Secunda dicentium, quod spiritus sanctus à patre, & filio, tanquam ex duobus principijs, & non tanquam ex vno procedat.

HAERESES IN CLEMEN-

tinis condemnatae.

Prima hæresis est dicentium, quod Christo adhuc uiuente latus eius fuerit lancea perforatum, in cap. j. de sum. tri. & fide catho.

Secunda hæresis dicentium, quod anima rationalis, siue intellectiua non sit verè, & per se forma humani corporis, in c. j. de sum. tri. & fide catho.

Tertia hæresis dicentium, quod paruulis licet per baptismum culpa remittatur, gratia tamen informans non infundatur, nec virtutes; vbi supra.

QUARTO LOCO CONDEMNATUR

*Secla Beguardorum, ex Beguinarum sub regno Ale-
manna, in c. ad nostrum, de hare. Cuius secla
erreres sunt, qui sequuntur.*

²⁴ **P**rimus error; dicunt enim, quod homo in vita præ-
ti tantum, & talem perfectionis gradum potest acci-
pere, quod reddetur penitus impeccabilis, & amplius
gratia proficere non valebit; nam, ut dicunt, si quis semper
posset proficere, posset aliquis perfectior Christo in-
niri.

Secundus; ieiunare non oportet hominem, vel om-
postquam gradum perfectionis huiusmodi fuerit asse-
tus: quia tunc sensualitas est ita perfecte spiritui, & na-
oni subiecta, quod homo potest libere concedere corpori
quicquid placet,

Tertius, quod illi, qui sunt in prædicto gradu per-
fectionis, & spiritu libertatis, non sunt humana subiecta
dientia, nec ad aliqua præcepta ecclesiæ obligantur, quia
ut asserunt, ubi spiritus domini, ibi libertas.

Quartus, quod homo potest finalem beatitudinem
cundum omnem gradum perfectionis in præsentivita-
te sequi, sicut etiam in vita beata, vel patria obtinebit.

Quintus, quod qualibet intellectualis natura in se
naturaliter est beata; quodque anima non indiget lumine
gloriæ ipsam eleuante ad Deum videndum, & eorum
fruentum.

Sextus, quod se in actibus exercere virtutum, est homi-
nis imperfecti, & perfecta anima licentiat à se virtutes.

Septimus, quod mulieris osculum, cum ad hoc non in-
clinet natura, est mortale peccatum; actus tamen carnalis
cum ad hoc inclinet natura, peccatum non est, maxime
cum tentatur exercens.

Octauus, quod in eleuatione corporis Christi Iesu ho-
mo non debeat assurgere, nec eidem reuerentiam exhibe-
re, asserentes, quod esset imperfectionis eisdem, si à puri-
tate, & altitudine suæ contemplationis tantum descende-
rent, quod circa mysterium, seu sacramentum Eucharistie

stia, aut circa passionem humanitatis Christi aliqua cogitent. Nonnulla etiam alia sub simulata quadam sanctitatis specie dicunt, faciunt, & committunt, quæ oculos diuinæ Maiestatis offendunt, & graue in se continent periculum animarum. Cum autem ex debito commissi nobis officij, huiusmodi sectam detestabilem, & præmissos ipsius execrandos errores, ne propagentur vltius, & per eos corda fidelium damnabiliter corrumpantur, extirpare ab Ecclesia catholica necessario habeamus, nos, sacro approbante concilio, sectam ipsam cum prædictis erroribus damnamus, & reprobamus omnino inhibentes districtius, ne quis ipsos de cætero teneat, & approbat, vel defendat. Eos autem, qui secus egerint, animaduersione canonica decernimus puniendos.

Quinto loco, condemnatur hæresis dicentium, vsuram non esse peccatum, in c. ex graui, de vsuris. §. vltimo.

ERRORES, ET HAERESSES CON-

demuata in Extrauagantibus Alexand.

IIII, & Honorij.

Alexander quartus in Extrauagante sua, quæ incipit, Quidam scripturæ sacre intelligentiam se habere fatentes, &c. libellum magistri Guilhelmi de sancto amore, quem contra religiosos mendicantes in detractionem, & denigrationem status eorum ediderat, qui intitulatur, de periculis nouissimorum temporum, tanquam iniquum, & scelestum, & execrabilem, continentem documeta praua, falsa, erronea, & nefaria, damnat, & reprobatur, mandans, vt vbicunque talis libellus reperiatur, comburatur, & aboleatur omnino, sub pena excommunicationis.

Consequenter idem Romanus Pon. per alias Extrauagantes similiter damnat, & reprobatur prædictum libellum, & alios famulos libellos erroribus plenos, quos quidam alij magistri Parisienses in detractionem ordinum mendicantium malitiose cōdiderant, sicut patet in Extrauagante, quæ incipit, Ex alto fuisse conspiciamus; & in Extrauagante, quæ incipit, Cum olim.

Amplius Papa Honorius in extrauagante sua, quæ incipit; Olim felicis recordationis, Gregorius Papa X. probat, & damnat sectas eorum, qui se dicunt de ordine Apostolorum, asserentes, se vitam Apostolorum tenere, euangelicam paupertatem, Quorum hæreticorum capitulum & principes Getaldus Segnerelli de Parma, & Dulcius discipulus eius diocesis Nouariensis. Quorum error condemnatus est, qui sequuntur, prout ex lib. inquisitionis hæreticorum colligitur.

Primus est, quod auctoritas Romanæ ecclesiæ est non modo euacuata, & iam dudum cessauit propter malitiam prælatorum.

Secundus est, quod ecclesia, quam tenent Papa, & Cardinales, & clerici, & religiosi, non est ecclesia Dei, sed potius baptata ecclesia sine fructu.

Tertius, quod ecclesia Romana est illa meretrix, quæ a fide Christi apostatauit, de qua scribit Ioan. in Apocalypsi.

Quartus, quod tota illa potestas spiritualis, quam Christus dedit ecclesiæ, ab initio translata sit in sectam eorum, qui dicuntur Apostoli, siue de ordine Apostolorum, quæ sacram vocant congregationem specialiter à Deo missam, & electam in istis nouissimis diebus, & quod ipsi, & non alij, habeant potestatem, quam habuit beatus Petrus Apostolus.

Quintus, quod ipsi soli, qui dicuntur Apostoli de prædicta secta, seu congregatione, sunt ecclesia Dei, & sunt in illa perfectione, in qua fuerunt Apostoli Christi.

Sextus, quod non tenentur alicui homini obedire, nec summo Pontifici, nec alteri; quia eorum regula, quæ est immediate à Christo, libera est, & perfectissima vita.

Septimus, quod nec Papa, nec aliquis alius potest præcipere, quod deponant statum illum, seu ritum tantæ perfectionis, nec etiam potest eos excommunicare.

Octauus, quod de quolibet statu & ordine, potest quilibet licite transire ad eorum vitam, & statum, seu ordinem, siue sit religiosus, siue secularis, ita quod vir sine consensu uxoris, & e conuerso, potest relinquere matrimonium.

monium, & ordinem intrare ipsorum.

Nonus, quod nullus praelatus ecclesie Romanæ potest separare matrimonium, sed ipsi possunt.

Decimus, quod nullus de vita, seu statu, vel ordine ipsorum, potest licite intrare alium ordinem seu regulam sine peccato mortali, nec potest se supponere obedientie hominis cuiusque, quia hoc esset descendere à vita perfectissima ad minus perfectam.

Vndecimus, quod nullus potest saluari, nec intrare regnum cælorum, nisi sit de statu, seu ordine ipsorum.

Duodecimus, quod omnes, qui persequuntur eos, peccant, & sunt in statu damnationis.

Decimus tertius, quod nullus Papa Romanæ ecclesie potest aliquem absoluerè à peccatis, nisi esset ita sanctus, sicut fuit beatus Petrus Apostolus, in viuendo in omnimoda paupertate, & sine proprio, & in humilitate, non facièdo guerras, nec aliquem persequendo, sed permittendo viuere quemlibet in sua libertate.

Decimus quartus, quod omnes praelati ecclesie Romanæ maiores, quàm minores, qui à tempore sancti Syluestri Papæ declinauerunt à modo viuendi priorum sanctorum, sunt preuaricatores, seductores, & exceptores, excepto patre Petro de Murrone, qui fuit Papa Celestinus vocatus.

Decimus quintus, quod omnes ordines religiosorum, & sacerdotum, & diaconorum, & subdiaconorum, & praelatorum sunt ad fidei catholicæ detrimentum.

Decimus sextus, quod laici non tenentur, nec debent decimas alicui sacerdoti, siue praelato Romanæ ecclesie, qui non sit in tanta perfectione, & in tanta paupertate, in quanta fuerunt Christi Apostoli; & ideo decimæ non debent dari, nisi ipsis, qui dicuntur Apostoli, & sunt pauperes Christi.

Decimus septimus, quod quilibet vir, & qualibet mulier nudi simul possunt iacere licite in vno, & eodem lecto, & licite tangere mutuò vnus alterum in omni parte sui, osculari se inuicem sine peccato; & coniungere ventrem suum cum ventre mulieris ad nudum, si quis stimuletur carnaliter, vt cesset tentatio, non est peccatum.

Decimus octauus, quod iacere cum muliere, & nō cognoscere carnaliter maius est, quā suscitare mortuum.

Decimus nonus, quod perfectior vita est viuere sine voto, quā cum voto.

Vigesimus, quod ecclesia consecrata non plus valet adorandum Deum, quā stabulum equorum, siue porcorum.

Vigesimus primus, quod ita benè potest adorari Christus in nemoribus, sicut in ecclesijs, vel melius.

Vigesimus secundus, quod pro nulla causa debet homo iurare, nisi pro articulis fidei, vel præceptis Dei, & omnia alia possunt celari, quantumcunque iurent dicere veritatem, & mentiri, & dolose palliare, vt sit vnum in ore, & aliud in corde.

IN EXTRAVAGANTE BONIFACII

VIII, *Que incipit: Vnam sanctam, etc. sunt errores sequentes condemnati.*

¹⁶ **P**rimus error est dicentium, quod totius vniuersalis ecclesiæ non sit vnum caput assignandum. Contra quem errorem definit, quod cum ecclesia vna sit, corporis ecclesiæ non sunt capita, sed vnum est, scilicet Christus, eiusque vicarius Romanus Pontifex.

Secundus error est dicentium, gladium temporale nullo modo pertinere ad ecclesiam, nec subesse gladio spirituali. Contra quem definit in potestate ecclesiæ deesse gladios, scilicet spirituales, & temporales; gladiumque temporalem subesse gladio spirituali, & potestatem temporalem spirituali.

Tertius error est dicentium, non omnes fideles subesse eos esse Romano Pontifici. Contra quem definit, subesse Romano Pont. omnem humanam creaturam, esse de necessitate salutis,

IMPERAT. AC REGVM. 641
IN EXTRAVAGANTE CLEMEN. V.

*Quæ incipit; gloriosam ecclesiam, &c. condemnantur
errores quorundam fratrum minorum,
qui sequuntur.*

Primus error eorum est, quod fingunt duas eccle-²⁷
sias, vnâ carnalem, & affluentem diuitijs, sceleri-
bus maculatam, cui Romanum præfulem, aliosque
inferiores prælatos dominari asserunt; aliam spiritua-
lem, virtute decoram, paupertate succinctam, in qua ipsi soli,
eorumque complices continentur.

Secundus eorum error est, quod omnis iurisdictionis au-
thoritas sit omnino in ministris ecclesiæ Romanæ euacua-
ta, & in solis ipsis maneat, sicut spiritualis vitæ sanctitas.

Tertius error est, quod nullo euentu iurandum est.

Quartus error, quod sacerdos in mortali peccato exi-
stens non conficit, nec potest ecclesiastica sacramenta con-
ferre.

Quintus error est, quod euangelium Christi se in solis
hoc tempore asserunt esse completum, quod hæcenus di-
cunt fuisse abiectum, imò prorsus extinctum. Et, vt in præ-
cedenti Extravagante habetur, multa sunt alia, quæ isti
presumptuosi homines contra coniugij venerabile sacra-
mentum garrere dicuntur, multaque de cursu temporis,
sive seculi somniant, multaque de Antichristi aduentu,
quem iam iam ingruere asserunt, flebili vanitate diuulgat.
Quæ omnia quia partim hæretica, partim insana, partim
fabulosa cognoscimus, damnanda prius cū suis authoribus,
quàm stilo prosequenda, aut referenda censemus.

IN EXTRAVAGANTIBVS IOAN. XXII.

*condemnantur sequentes errores, & hereses Mar-
siliij de Padua, & Ioannis de
Landuno.*

IN Extravagante, quæ incipit; licet iuxta doctrinam²⁸
Apostoli, condemnantur specialiter septem errores,
quos Marsilius de Padua, & Ioan. de Landuno dogma-
tizarunt.

Quorum

Quorum primus est, quod id, quod legitur in Euangelio Mat. quod Christus soluit tributum Cæsari, quando statim sumptum ex ore piscis illis, qui petebant, dydragma iussit dari; hoc fecit non condescensione, & liberalitate suæ pietatis, sed necessitate coactus.

Secundus, quod beatus Petrus Apostolus non plus fuit caput ecclesiæ, quam quilibet aliorum Apostolorum.

Tertius, quod beatus Petrus non habuit plus auctoritatis, quam habuerunt alij Apostoli.

Quartus, quod Christus nullum caput dimisit ecclesiæ, nec aliquem fecit vicarium suum.

Quintus, quod ad Imperatorem spectat corrigere Papam, ac instituere.

Sextus, quod omnes sacerdotes, siue sit Papa, siue Archiepiscopus, siue sacerdos simplex quicumque, sunt æqualis auctoritatis, & iurisdictionis ex institutione Christi; sed quod unus plus habeat alio, hoc est secundum quod Imperator concessit, & sicut concessit, ita reuocare potest.

Septimus, quod Papa, vel tota ecclesia simul iuncta nullum hominem, quantumcunque sceleratum, potest punire punitione coactiua, nisi Imperator daret eis auctoritatem.

IN EXTRAVAGANTE EIVSDEM IOAN.

XXII. quæ incipit; Cum inter nullos, &c. damnat, & reprobat errorem sequentem.

- 29 **C**ondemnat ꝑ tanquam erroneum, & hæreticum est, si quis pertinaciter affirmaverit, quod redemptori nostro, eiusque Apostolis in his, quæ ipsos habuisse sacra scriptura testatur, nequaquam ius utendi, seu consumendi competierit, nec illa vendendi, seu donandi ius habuerint, aut ex ipsis alia acquirendi, quæ tamen ipsos de præmissis fecisse scriptura sacra testatur, seu ipsos potuisse facere supponit expresse.

Primus error condemnatus prefati magistri Ioannis de Poliacio est, quod asserbat, quod confessi fratribus habentibus licentiam generalem audiendi confessiones, tenentur eadem peccata, quæ confessi fuerant, iterum confiteri proprio sacerdoti.

Secundus error fuit, quod stante statuto, Omnis utriusque sexus, edito in concilio generali, Romanus Pontifex non potest facere, quod parochiani non teneantur omnia peccata sua semel in anno proprio sacerdoti confiteri, quæ dicit esse parochialem curatum: immo nec Deus posset hoc facere, quia (ut dicebant) implicat contradictionem.

Tertius error est, quod Papa non potest dare generalem potestatem audiendi confessiones, immo nec Deus, quoniam confessus habenti generalem licentiam teneatur eadem iterum confiteri proprio sacerdoti, quem dicit esse, ut præmittitur, parochialem curatum.

Istos errores, tanquam falsos, & erroneos, & à doctrinæ sana deuios autoritate Apostolica dānat & reprobatur dominus Ioan. xxij. doctrinam ipsam contrariam veram esse, & catholicam asserens, quod illi scilicet, qui prædictis fratribus confitentur, non magis teneantur eadem peccata iterum confiteri, quàm si alias illa confessi fuissent eorum proprio sacerdoti, iuxta dictum concilium generale.

DE ERRORIBVS, ET HAERESIBVS

*Ioannem Vicleff, & Ioan. Hus in concilio
Constantiensi conden. natu.*

Iam describendæ veniunt hæreses Ioan. Vicleff, & Ioan. Hus, quæ in concilio Constantiensi condemnata leguntur. Ponemus autem in primis errores, & hæreses Ioan. Vicleff, secundò errores, & hæreses Ioan. Hus. Et primo

primo sequitur tenor articulorum Ioan. Vicleff.

Substantia panis materialis, & similiter substantia vini materialis remanet in sacramento altaris.

Accidentia panis non manent sine subiecto in eodem sacramento.

Christus non est in eodem sacramento identicè, & realiter in propria præsentia corporali.

Si Episcopus, vel sacerdos existant in peccato mortali non ordinant, non consecrant, non conficiunt, non baptizant.

Non est fundatum in euangelio, quod Christus Missam ordinauerit.

Deus dedit obedire diabolo.

Si homo debite fuerit contritus, omnis confessio exterior est sibi superflua, & inutilis.

Ita, & multa alia inuenies in historia concilij Constantiensis, ubi supradicti hæretici fuerunt condemnati in sessione vltima, & videbis Cardinalem sancti Sixti in Summa referentem omnes hæreses, & errores, qui in concilio Constantensi fuerunt condemnati, quia Ioan. Vicleff, & Ioan. Hus fuerunt hæretici & hæresiarchæ.

DE HAERETICIS, ET SCHISMATICIS

& de Apostatis, & reuerantibus Baptismum. Cap. LIII.

SUMMARIUM.

1 Hæresis unde dicta. & quis proprie dicatur hæreticus, & num. 2. 3. 6.

4 Hæreticorum plures sunt species.

5 De crimine hæresis quomodo inquirendum sit.

7 Ad quem spectat hæreticorum inquisitio.

8 Sarracenus in infatua baptizatus. fide catholicâ seruare tenetur.

9 Hæreticorum carcer qualiter esse debeat.

10 Ad hoc, ut quis dicatur hæreticus, & subiaceat pœnis contrarium statutis, quid proprie requiratur.

11 Inquisitus, si paratus est corrigi, an sit hæreticus.

12 Errorem non defendens, imò cupidus rationem ipsius intelligens, an pœnitentia